

Digues que m'estimes encara que siga mentida

Hi ha qui em diu creadora perquè mentesc. Hi ha qui em diu mentidera perquè m'invento històries. Bés, no me les invento, les exagero. Si dic que una vella té tres-cents cinquanta anys, tothom sap que això és impossible, però a la gent, li agrada d'imaginar-se que la vella que té vuitanta anys, en fa tres-cents cinquanta que és viva.

Em van explicar la història d'una vella que era tan prima, tan prima, que es perdia dins del llit. La vella no parava d'enraonar, explicava històries de quan era petita i, perquè callés, li donaven caramels. A la nit imitava els sons dels animals. A les quatre de la matinada, feia el llop. A les sis, feia de gallina. Hi havia nits en què era tots els animals del bosc. La vella existeix. La persona que m'ho narrava no sabia que feia literatura. Era una persona que creava i no es deia creadora. Els altres l'acusaven d'exagerar. Segons com hagués escrit aquesta història –i l'hagués publicada–, li haurien dit que feia creació.

Hi ha milers de narracions que cada dia desapareixen, milers d'històries que es contenen de manera una mica exagerada perquè si no, no resulten creïbles. Però mai no arribaran a les universitats i als llibres de text. Les persones continuen narrant, encara que siga explicant a la seua veïna el telefilm que cada dia veuen a la televisió. Si no contemplassen la vida com a representació, no ho resistirien. Cal una mica de mentida per imaginar-nos que perseguim una mica de veritat....

Sentim un gran plaer quan mentim. Quan fem la mentida creïble, quan seduïm l'altre, que potser sap que mentim i ens està demanant que continuem mentint.

–Digues que m'estimes, encara que siga mentida. Li va demanar Johnny Guitar a Joan Crawford. I ella li va contestar que l'estimava encara que fos mentida. Però, mentre mentia, li deia la veritat. La mentida, és a dir, la literatura és una droga. I, si ens falta, anem una mica penjats.

[...]

L'única droga que no et mata —encara que et faci emmalaltir—, l'únic efluvi etílic que no et fa perdre els sentits ni et fa malbé el fetge, l'únic amor que no fa fàstic és la bona literatura. Plaers solitaris, vicis compartits. El lector/lectora posseeix les paraules i desafia la finitud, accepta la sordidesa i la bellesa perquè tot és u i, sobretot, recorda perquè abans algú ha recordat. Si hi ha un acte d'amor, aquest és la memòria (...). Cal recordar, cal evocar, no hi ha art més temporal que la literatura. Podem emmalaltir amb el record però potser, al final del llarg i lent procés de l'escriptura, descobrirem que hi ha alguna cosa, que hi ha algú, a l'altra banda, que encara batega, que encara existeix.

Montserrat ROIG, *Digues que m'estimes encara que siga mentida*. Ed. 62., 1991 [reedició a la col·lecció “La Butxaca”, setembre 2009]

Qüestions per al comentari

---

1. Fes una definició i caracterització personal del que consideres que és *narrar*.
2. Creus que la narració literària és un tipus especial de narració? Explica per què?
3. Quina relació existeix entre la mentida i la literatura?
4. Quina relació existeix entre memòria i literatura?

Suggerències de treball

---

1. Quina funció té la frase “*Digues que m'estimes encara que sigui mentida*” dins el context de la pel·lícula “*Jhonny Guitar*” de Nicholas Ray (1954) [mira aquesta escena: <http://www.youtube.com/watch?v=1u7SKJ73yYA>] ?
2. Fes un comentari de la cançó d'Els Pets titulada “*Digue'm que m'estimes*” (Bon dia, 1997). Quines semblances observes amb el text de Montserrat Roig?

A més del llibre de Montserrat Roig ara publicat en butxaca, pots llegir: SIMÓ, Isabel-Clara (2005), *Si em necessites, xiula. Qui era Montserrat Roig?*, Barcelona, Edicions 62.

Digue'm que m'estimes

Digue'm que m'estimes
encara que sigui un somni,
digue'm que em desitges
i et prometo que et creuré.

Digue'm que m'enyores
i que no et passen les hores,
digue'm que em somies
cada nit des de fa temps.
Saps que sé molt bé
que un altre t'omple la vida
i que no pot ser,
que no vols mirar el passat;
i ara que he tornat
no pretenc trobar-te sola,
tan sols tenir-te un cop més al costat.

Digue'm que m'estimes,
omple'm el cos de mentides
només et demano un dia
i demà ja hauré marxat.
Sols amb tu podria
suportar la melangia
i guarir-me la ferida
que m'ha quedat.

Digue'm que m'estimes
encara que no t'ho creguis,
digue'm que em desitges
i després me n'aniré.

Digue'm que m'enyores
i et sap greu quan te n'adones,
digue'm que em somies
enganya'm encara més.

Saps que marxaré
i no em tornaràs a veure,
aquest cop pot ser l'últim que m'abraçaràs;
i en aquest instant
recordarem la nostra història,
aquell amor que amb el temps s'ha esborrat.

Digue'm que m'estimes
omple'm el cos de mentides,
només et demano un dia
i demà ja hauré marxat.
Sols amb tu podria
suportar la melangia
i guarir-me la ferida
que m'ha quedat.

ELS PETS, *Bon dia*, 1995

Per què no els prohibim de llegir?

(...) Sento, als debats de la televisió, com s'expressen els adolescents. Són plens de sentiments, de passions, de tensions, però ja no tenen les paraules per a dir-ho. De mica en mica, el poder, que sempre és desdenyós, els ha anat arrabassant aquesta força de l'esperit. Sí, dic bé, dic la força de l'esperit, paraula tan bescantada pels postmoderns, que ja comencen a ser una mica atrocinats. Els adolescents tenen coses a dir, però n'han perdut els mots. Com deia Dario Fo, l'amo té mil paraules, mentre que l'obrer només en comprén tres-centes. Sempre hi ha hagut un poeta que, abans que els adolescents, ha tingut a dins aquest remolí de sentiments i intuïcions inexpressades. Les paraules no es poden tancar dins una gàbia. Volen soles.

El plaer més difícil de transmetre és de llegir. Perquè no és compartit amb sincronia. És després, en una conversa fins a la matinada, amb l'amic que no et fa sentir tan sol, que l'adolescent pot fer volar les paraules que ha après i que ja ha oblidat. Llegir, com escriure, és un joc de solitaris. Però no et mors tant si saps llegir. Comparteixes, en silenci, les paraules de l'escriptor, que és passat, amb el teu present i que aviat serà futur per a comprendre millor el món. S'ha desdenyat la literatura com a font de coneixement. I és això: el lentíssim i difícil art de conèixer-te a tu mateix, i que dura tota la vida.

Hauríem de prohibir-los llegir. Treure la literatura com a assignatura, fer desaparèixer els llibres que no són de text a les aules. Avui, el batxillerat s'està convertint en una tortura per als adolescents. La imaginació, que era atada a la bàsica, l'han empresonada. Potser podríem salvar la literatura si la convertim en art clandestí, perseguit. Aleshores, els adolescents, que viuen amb passió l'edat de la transgressió —si més no els més interessants—, buscarien amb delit els llibres i llegirien d'amagat. I descobririen que endinsar-se en altres mons, que són dins d'aquest, és la més dolça de les revenges.

Montserrat Roig, *Avui*, 29-XI-1990.

En parelles, responeu les següents qüestions. En grup, podeu iniciar després un intercanvi de punts de vista.

- 1) ¿Per què és important dominar els mots?
- 2) ¿Què és la literatura per a Montserrat Roig?
- 2) ¿Creieu que la proposta de "prohibició" que fa l'escriptora tindria èxit